بازگشت بی‌هراس به مدرسه چگونه ممکن است؟

مهر در بهار

ترانه‌بنی‌یعقوب
گزارش‌نویس

امسال کلاس دوم ابتدایی است و چند روزی است کلاس درس، معلم و تخته سیاه را تجربه می‌کند. یک روز مریضی را بهانه می‌کند که مدرسه نرود و روز دیگر می‌گوید خیلی خوابش می‌آید. برخی اوقات هم به مادرش التماس می‌کند اجازه دهد حداقل یک روز دیگر را در خانه بگذراند. هرچه هست تمام تلاش‌اش را می‌کند تا مدرسه نرود. مادرش مستأصل نمی‌داند چه جوابی به او بدهد.

بازگشایی مدرسه‌ها برای برخی خانواده‌ها و معلمان چالش‌هایی بجز مشکلات بهداشتی و ترس از ابتلا به کرونا به همراه داشته و آن هم ترس بازگشت دوباره به مدرسه است. برخی دانش آموزان به خاطر دوری طولانی از مدرسه حالا برای برگشت دوباره مضطرب شده‌اند و نمی‌توانند با محیط مدرسه، بچه‌ها و معلم ارتباط مناسبی برقرار کنند. اما راه حل این مشکل کجاست؟ آیا باید اجازه دهیم بچه‌ها همچنان مدرسه نروند؟ آیا بازهم باید از شیوه آموزش مجازی استفاده کرد یا بچه‌ها را با موقعیت جدید مواجهه کنیم؟ مهم‌ترین کاری که خانواده‌ها و والدین می‌توانند انجام دهند چیست؟

«من می‌دانم بچه‌ام باید با موقعیت مدرسه مواجه شود و نمی‌توان همین طور به خانه ماندن و درس خواندن در خانه قناعت کرد. اما اصلاً حاضر نمی‌شود مدرسه برود. تا از من جدا می‌شود، گریه می‌کند. پایه اول ابتدایی است و مدرسه برایش درس خواندن داخل خانه تعریف شده. حالا هم برایش دنبال گواهی هستم تا مدرسه غیبتش را بپذیرد.» این حرف‌های مادر لیانا دانش آموز سال اول ابتدایی است. او معتقد است اگر ابتدای سال بچه‌اش مدرسه می‌رفت، کمتر دچار چنین مشکلاتی می‌شد یا شاید به قول معلمش در دو ماه و سه ماه اول سال این مسأله برطرف می‌شد اما الان برای حل اضطراب و بازگشت به مدرسه راهی به نظرشان نمی‌آید.

زهرا خماریان، معلم که سال‌ها در پایه اول ابتدایی تدریس کرده در گفت‌وگو با «ایران» تأکید می‌کند: «این روزها ترس بازگشت به مدرسه کمتر مورد توجه قرار گرفته و بیشتر به ترس خانواده‌ها از ابتلا به کرونا پرداخته می‌شود درحالی که این مسأله مشکل بزرگی شده و به بچه‌ها هم محدود نمی‌شود و برخی والدین هم از بازگشت بچه‌ها نگرانند. آنها می‌ترسند آنچه بچه‌ها در فضای مجازی یاد گرفته‌اند، کافی نباشد و بچه‌ها نتوانند نمره خوبی بگیرند یا بچه نتواند از عهده کارهای شخصی‌اش مثل استفاده از دستشویی و آب خوردن بربیاید. بچه‌ها علاوه بر درس خواندن در مدرسه توانایی‌های دیگری را هم به دست می‌آوردند مثل ایستادن در صف، به‌نوبت از شیرهای عمومی آب خوردن، مراقبت از خود و اینکه چطور سر کلاس داوطلب شوند و به سؤال‌ها پاسخ دهند. همه این‌ها باعث ترس‌هایی برای بچه‌ها می‌شود. یکی از چیزهایی که من می‌بینم وابستگی عجیب بچه‌ها به والدین است و دائم از معلم می‌خواهند مثل مادر بالای سرشان بایستد و تأییدشان کند. این اضطراب بین بچه‌ها واقعاً زیاد است.»

اما برای حل این اضطراب و مستقل شدن بچه‌ها چه می‌توان کرد که این معلم پایه اول ابتدایی به این سؤال پاسخ می‌دهد: «تا می‌توانم در روزهای اول به بچه‌ها با کتاب خواندن، بازی کردن و گفت‌وگو آرامش می‌دهم تا بتوانند با آموزش حضوری ارتباط برقرار کنند و دوباره قوانین کلاس و مدرسه را یاد بگیرند؛ اینکه چه ساعتی سر کلاس حاضر باشند؟ زنگ تفریح چه زمانی است؟ خوراکی‌هایشان را چه زمان بردارند؟ یعنی امور واقعاً ساده‌ای که قبل از کرونا این موقع سال دیگر برای بچه‌ها عادی شده بود.»

او پیشنهاد می‌دهد: «معلم‌ها در روزهای اول به بچه‌ها سخت نگیرند تا آنها بتوانند رابطه خودشان را با معلم تنظیم کنند چون هرگز کیفیت رابطه‌ای که بچه‌ها در آموزش مجازی آموخته‌اند مثل آموزش حضوری نیست و این مسأله صبوری بیشتر معلمان را می‌طلبد تا درس‌ها را با بچه‌ها مرور کنند و برخی درس‌هایی را که بچه‌ها کمتر یاد گرفته‌اند با آنها بیشتر کار کنند و برای تدریس عجله نکرده و برای امتحان هم فعلاً کاری نکنند. اگر همه این‌ها رعایت شود آرامش کم کم به بچه‌ها برمی‌گردد.»

اما نقش والدین در این باره چیست؟ او می‌گوید: «مطمئناً نقش والدین هم خیلی مهم است؛ اینکه به بچه‌ها آرامش بدهند. مخصوصاً در پایه‌های پایین‌تر که مادرها مدام نگران درس و مشق بچه‌ها هستند. همه اینها باعث می‌شود بچه‌ها کمتر مضطرب شوند و با معلم و بچه‌های دیگر بهتر ارتباط بگیرند. فکر می‌کنم در شورای معلمان باید این روزها هراس از مدرسه مورد بررسی قرار بگیرد. این مسأله خیلی بدتر از نمره پایین گرفتن است چون اگر بچه‌ها با همین اضطراب درس بخوانند و به پایه‌های بالاتر بروند، این هراس در آنها نهادینه می‌شود. از آن سو هم نمی‌توان از معلم انتظار داشت برای بچه‌هایی که مدرسه نمی‌آیند، کلاس مجازی برگزار کند. یعنی هم شیفت حضوری و هم شیفت مجازی داشته باشد. معلم‌ها نه این فرصت را دارند و نه بابت دو شیفت کاری دستمزدی می‌گیرند. این مسأله فقط به معلم بار اضافه تحمیل می‌کند.»

مادر امیرمحمد هم مشکلات ترس و هراس مدرسه رفتن فرزندش کلافه اش کرده: «هر روز از مدرسه زنگ می زنند و می‌گویند بیا بچه‌ات را ببر سرفه می‌کند و بی‌حال است. انگار کرونا دارد اما تا به خانه می رسیم بچه‌ام خوب خوب می‌شود. فهمیده‌ام خودش را به کرونا گرفتن می‌زند که مدرسه نرود. اولیای مدرسه گفته‌اند پیش یک مشاور بروم اما تا بخواهم نتیجه بگیرم مدرسه تمام شده. بچه‌ام از مدرسه می‌ترسد.»

محمدرضا نیک‌نژاد، آموزگار مقطع دبیرستان که فیزیک تدریس می‌کند هم در این باره اظهار نگرانی می‌کند: «آموزش دو بخش دارد؛ دانش و پرورش. پرورش همان اجتماع پذیر کردن دانش آموزان و زنده کردن و تقویت روحیات انسانی و اجتماعی در آنهاست. توانایی‌هایی که با یادگیری آنها می‌توانیم گلیم خودمان را در جامعه از آب بیرون بکشیم. کمترین کارکردی که در آموزش و پرورش ما وجود دارد، زندگی اجتماعی بچه‌هاست. یعنی اولین جایی که بچه دور از خانواده قرار می‌گیرد و از روابط احساسی و عاطفی دور می‌شود تا مستقل شود. مدرسه یک فضای واقعی اجتماعی است که قرار است دانش آموز در آن همراهی، همدلی، همدردی و همیاری را یاد بگیرد و در این جمع از حقوق خود دفاع کند و به حقوق دیگران احترام بگذارد و به کسانی که مثل خودشان نیستند به دیده احترام بنگرد. این‌ها همه بخش‌های پرورشی آموزش و پرورش را دربرمی‌گیرد و خواسته یا ناخواسته بچه‌ها را رشد می‌دهد. در این دو سال و نیم تعطیلی مدرسه‌ها شوربختانه بویژه بچه‌های پایه اول، دوم و سوم دبستان از این روند پرورشی دور ماندند و خانواده‌ها نتوانستند این روحیات را در بچه‌ها پرورش دهند و حالا قرار است که این بچه‌ها با تأخیر وارد مدرسه شوند.»

> هر روز از مدرسه زنگ می زنند و می گویند بیا بچه‌ات را ببر سرفه می کند و بی حال است. انگار کرونا دارد اما تا به خانه می رسیم بچه‌ام خوب خوب می‌شود. فهمیده‌ام خودش را به کرونا گرفتن می‌زند که مدرسه نرود. اولیای مدرسه گفته‌اند پیش یک مشاور بروم اما تا بخواهم نتیجه بگیرم مدرسه تمام شده. بچه‌ام از مدرسه می‌ترسد

به عقیده او اضطراب جدایی از خانواده یک راه حل واقعی خیلی پرطرفدار دارد و آن مواجهه با مسأله ترس است: «خیلی از روانپزشکان هم چنین تجویزی را برای حل این اضطراب دارند. یعنی قرار دادن آدم‌ها در موقعیت ترس. پس ما چه بخواهیم و چه نخواهیم بچه‌ها باید به مدرسه بیایند و به فضا عادت کنند. اما ما چطور می‌توانیم این فضا را تلطیف کنیم تا بچه‌ها به این فضا راحت‌تر عادت کنند و جذب آن شوند؟»

او این راهکارها را این گونه برمی‌شمارد: «فشارهای آموزشی را از بچه کم کنیم. محیط کلاس و مدرسه را یک مقدار عاطفی‌تر کنیم. معلمان ارتباط بهتری با بچه‌ها برقرار و بچه‌ها را درک کنند. معلمان کلاس اول با این فضا آشنا هستند و می‌دانند دو، سه ماه اول با چنین چیزهایی درگیرند. اما الان برای همه پایه‌ها این مسأله ایجاد شده. به هر حال معلمان اگر بخواهند کار خودشان را سبک کنند، باید صبوری کنند تا بچه‌ها به مدرسه عادت کرده و بدین صورت معلم‌ها و خانواده‌ها باهم باید این وضعیت را درک و برای آن برنامه‌ریزی کنند. برگزاری کلاس‌های سرگرمی، فضا دادن و تنفس به بچه‌ها و گفت‌وگوهای جمعی می‌تواند به این کار کمک کند. باید زدگی و ترس از مدرسه از بین برود وگرنه این دوری و هراس ممکن است تا سال‌ها روی دانش‌آموز بماند و حتی تا آخر تحصیل نتواند از فشار و ترس و استرس مدرسه دور شود.»

عکس: علیرضا صوت‌اکبر / ایران

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۹۱۴

آسان

۳				۵		۶	۲	
			۴				۳	
			۹	۶	۳			
	۲	۷	۴	۳		۸		
		۶	۳	۱	۷	۱		
		۵			۲	۹	۶	
			۳	۸	۱	۶	۵	
	۱				۴			
۶			۸	۴	۹			

متوسط

۲			۷	۳		۵		
	۴			۹				
۱		۲			۶		۷	
		۹	۱	۸				۶
	۱		۹			۴		
۸		۳	۵		۲			
۷			۴			۱		
	۶				۹			
۵		۸	۶		۳			

سخت

	۸			۲		۵	۷	
		۶			۹			
		۳		۲		۴		
			۸	۷	۶			
	۶				۱			
	۴		۵		۸			
۸		۴						
		۱			۳			
	۷	۶			۱		۳	

خیلی سخت

		۹		۱				۵
۳	۵			۲				
۱					۹	۲		
	۲		۴				۲	
	۳	۸				۶	۳	
					۸	۹		
				۲	۱			۷
				۹			۶	۸
۵				۴			۳	

حل جدول سودوکو شماره ۳۹۱۴

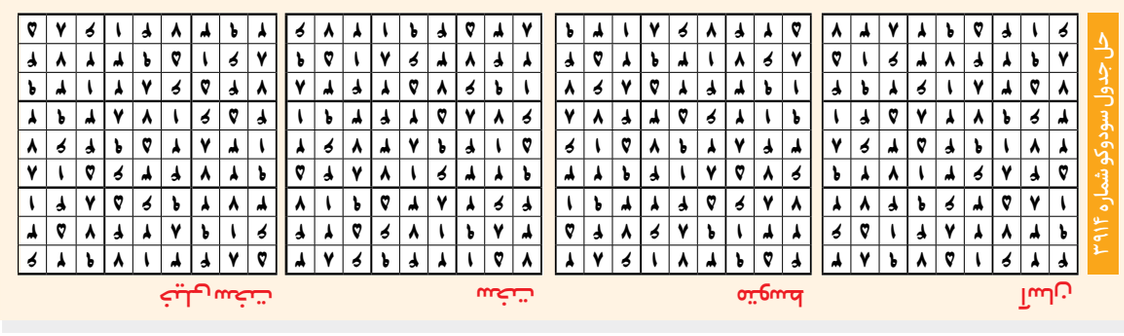

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۸۸۳

جدول عادی

افقی:

۱- فاش و عیان - سوغات پرطرفدار استان همدان
۲- فروبردن لقمه - مقابل «مقصد» - نام دخترانه
۳- لانه پرندگان - دلباخته - از بخش‌های اوستا
۴- مقیاس طول - همسرایی - تولیدکننده - سازتیره
۵- جوانمرد - گوهریکتا - یکی دیگر از نام‌های خانم‌ها
۶- سراسیمه و سرگشته - نشانه، هدف - ویتامین سبزیجات
۷- تیرچه چوبی - صورتحساب - قصرنشین
۸- مؤسسه اعانت مساکین - مخفف هم او - گونه‌ای از عدسی
۹- جیحون قدیم - طراوت و تازگی - آتشکده و سازه‌ای از دوره ساسانی در قم
۱۰- بوی کهنگی - باقیمانده - پرده نیلگون
۱۱- گناهکار و عصیانگر - بلندنظری - حرف همراهی
۱۲- ته، پایان - مخلوط و آمیخته - وظیفه و عمل - کلام
۱۳- کارگر کشتی - پیدا کرد - آبگیر طبیعی
۱۴- فلزهمجوش - ترشی بادمجان - زورو توان
۱۵- از نوشت‌افزارها - له شده

عمودی:

۱- مؤسس قاجاریه
۲- شهر استان خوزستان ملقب به پایتخت سازه‌های آبی جهان - رخسار - دایی
۳- وسیله حمل نوزاد - ترن زیرزمینی - نام پسرانه
۴- از شرکت‌های هواپیمایی - ابزار اضافه - لنگه - عدد دریاچه!
۵- سخن نغز و آموزنده - ۸۰۰ - واحد کارکردی وراثت
۶- والده - باعاطفه - هافبک تیم ملی
۷- صدای گوسفند - باچشم دیدن - ستاره دنباله‌دار
۸- دنباله و بقیه - حالت بیهوشی - شهر رودخانه
۹- ناممکن - بزرگراه - عید ویتنام
۱۰- وسیله دست نقاش - سمت چپ - دانه خوشبو
۱۱- مقابل «روز» - پرگار - آموزگار
۱۲- خالی، پوچ - اندرون دهان - واحد پول «ترکمنستان» - زیرک و فرصت طلب
۱۳- خمیراک - فال خوب - عنصر نمک
۱۴- حنا - ادویه‌ای در آشپزی هندی - مرکز حکومت سامانیان
۱۵- فیلمی به کارگردانی مصطفی کیایی با حضور بهرام رادان

جدول ویژه

افقی:

۱- فیلمی از هادی حاجتمند - برنامه کاربردی مایکروسافت مخصوص کمک به دانش‌آموزان در تکالیف مدرسه
۲- لقب پادشاهان روم - متاع - آرایش عادی صورت
۳- دوستی خالص - فیلم رحیم بهبودی فر (۱۳۹۷) - بی‌موقع ادبی!
۴- بی‌حاصل - منفرد - مهتابی - برهم دوختن
۵- وزغ - ریشخند - آهنگساز مجارستانی
۶- به طور ناگهانی - محصول زلزله - همراهی عرب
۷- نام دخترانه - گیره کشیدن دندان - قمر
۸- مثل - شهر میرزا کوچک خان - از حواریون
۹- عدل - سمبلیک - هم نبرد
۱۰- شهر پینوکیو - خیاط‌خانه - از تنقلات
۱۱- پرنده زیبا - آشنایی و آگاهی - پسوند شباهت
۱۲- رود «ترکمنستان» - گندمگون - تاقچه بالایی - مأیوس
۱۳- زینتی برای مژگان - علم نجوم - غوطه خوردن در آب
۱۴- تک تک - پیک کاغذی - نویسنده «کنت مونت کریستو»
۱۵- رئیس جمهور «ارمنستان» - گردآرایشی قدیمی

عمودی:

۱- اثر «آناتول فرانس»
۲- استان «ارمنستان» - کبوتر خانگی - سنگ طلق
۳- حد معین چیزی - شهرها - نامه بلند
۴- دعای جادوگران - دیگ سرگشاد - من و تو - مسابقات سراسری ورزشی
۵- باقیمانده - گوشه گرفتن از خلق - شخص
۶- از اقوام ایرانی - ضد «خسوف» - سازمانی که برای هدف مشخصی تأسیس شده
۷- گاه از نهاد برآید - گوشه‌ای در دستگاه ماهور - مرغ سخنگو
۸- شهر استان لرستان - نمو - سرخرگ
۹- پوشاننده - گازی با شعله سفید - موضوع آهنگ
۱۰- بنگاه آمارگیری - کاست صوتی - دستیار هیتلر
۱۱- دریا - دیپلماتیک - پنهان کردن
۱۲- پایتخت جهانی موسیقی - چسبیده به گردن - بیم بسیار - گاه سزای نیکی است
۱۳- ریاضیدان و فیزیکدان عصر رنسانس - به هیجان آورنده - طراحی مقدماتی
۱۴- نوعی فست فود - جنون - محل نمایش فیلم
۱۵- اثری باستانی در شهرستان دیواندره

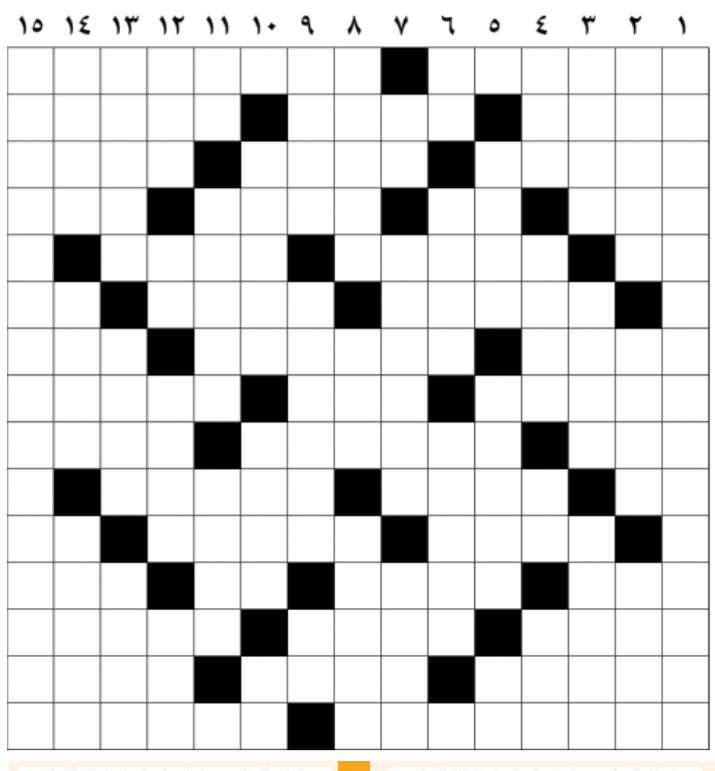

حل جدول عادی شماره ۷۸۸۲

حل جدول ویژه شماره ۷۸۸۲